

Datum : 8 juni 2021
Documentnummer : 2021-026067, BO
Dossiernummer : K23982

Voordracht van Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten van Groningen voor de vervanging van de werkschepen Thomas van Seeratt en DWK door twee elektrisch aangedreven werkschepen.

1. Samenvatting

De afdeling Beheer en Onderhoud maakt bij de uitvoering van haar werkzaamheden gebruik van twee werkschepen. Dit zijn de DWK, een ruim 50 jaar oud schip dat feitelijk financieel en technisch afgeschreven is en de Thomas van Seeratt (TvS), een schip dat in 2012 in gebruik is genomen. De laatste is door zijn afmetingen vooral geschikt voor werkzaamheden op ruimer water. Nadat begin 2019 de onderhoudswerkzaamheden op de hoofdvaarweg Lemmer-Delfzijl geëindigd zijn ten gevolge van de afspraken die in 2014 gemaakt zijn in het kader van de overdracht van de vaarweg aan het Rijk, is de mogelijkheid om dit werkschip efficiënt in te zetten beperkter geworden. Om onze vaarwegen nu en ook in de toekomst goed te kunnen onderhouden blijft het van belang dat we ons materieel op peil houden en toegerust hebben op de eisen van deze tijd. Op basis daarvan hebben we een viertal scenario's naast elkaar gelegd om te bezien hoe we hier invulling aan kunnen geven:

1. De TvS in bedrijf houden en de DWK vervangen door een nieuw werkschip;
2. De TvS in bedrijf houden en voor de overige werkzaamheden materieel inhuren;
3. De TvS vervangen door een kleiner nieuw werkschip en voor de overige werkzaamheden materieel inhuren;
4. De TvS en de DWK vervangen door twee nieuwe werkschepen.

jaarlijkse kosten	scenario 1	scenario 2	scenario 3	scenario 4
Thomas van Seeratt	€ 142.500,00	€ 142.500,00	€ -	€ -
Nieuwbouwschip	€ 87.500,00	€ -	€ 87.500,00	€ 175.000,00
Inhuur materieel	€ -	€ 120.000,00	€ 120.000,00	€ -
Totaal	€ 230.000,00	€ 262.500,00	€ 207.500,00	€ 175.000,00

Uit de vergelijking van de vier scenario's op basis van de TCO (Total Costs of Ownership) blijkt dat vervanging van de huidige werkschepen door twee nieuwe werkschepen de beste keuze is om meerdere redenen: het voorstel past binnen de kaders van de door uw Staten vastgestelde Klimaatagenda Provincie Groningen 2030 en onze ambities ten aanzien van duurzaamheid. Daarbij willen wij minder afhankelijkheid van fossiele energie, plannen omzetten in actie, scherpe keuzes maken en bouwen aan een schoon, veilig en duurzaam Groningen. Onze eigen voertuigen en schepen hebben hierbij een voorbeeldfunctie. Op basis van deze uitgangspunten komen wij tot een ontwerp voor een toekomstbestendig en duurzaam werkschip dat invulling geeft aan de ambities uit de klimaatagenda.

Uit een marktverkenning blijkt dat de investeringskosten van een nieuw schip € 1,05 mln. bedragen. Voorgesteld wordt daarom om in te stemmen met de aanschaf van twee werkschepen van dit type en hiervoor een bedrag van € 2.100.000,- beschikbaar te stellen. Deze investering kan gefinancierd worden vanuit al beschikbare middelen voor het programma Mobiliteit. De vervanging van beide werkschepen door elektrisch aangedreven varianten maakt dat de provincie Groningen de eerste provincie in Nederland zal worden met een volledig elektrisch aangedreven vloot. Het elektrisch aangedreven inspectieschip - de PW18 - is al in 2020 in bedrijf genomen.

2. Doel en wettelijke grondslag

Op grond van de Omgevingsverordening Provincie Groningen zijn wij verantwoordelijk voor de instandhouding van onze vaarwegen en voor een doelmatig gebruik ervan door de scheepvaart. De onderhoudsplicht omvat in ieder geval:

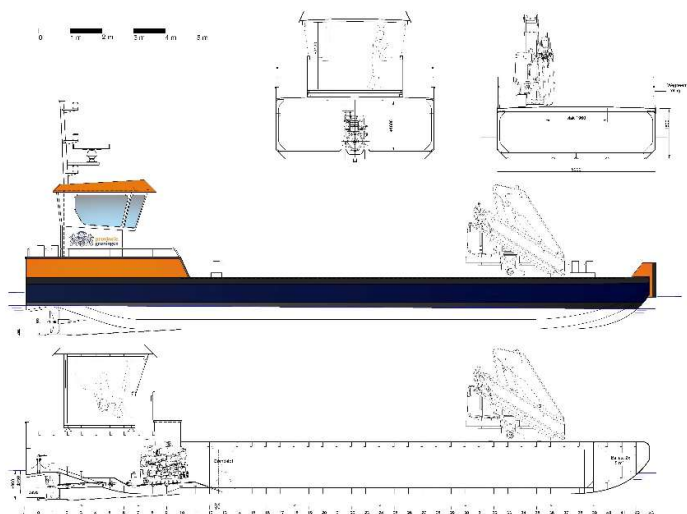
- de instandhouding van de vaarweg overeenkomstig het vastgestelde vaarwegprofiel;
- de instandhouding van de waterstaatswerken door, over of in de vaarweg;
- het schoonhouden van de vaarweg.

Met de nieuwe werkschepen kunnen we adequaat invulling geven aan onze onderhoudsplicht.

3. Procesbeschrijving en planning

Voorgesteld wordt de DWK en de Thomas van Seeratt te vervangen door twee elektrisch aangedreven werkschepen, elk voorzien van de benodigde functionaliteiten en ingericht volgens de hedendaagse (ARBO-)eisen. Uitgangspunt bij de vervanging is een standaard werkschip, waarbij de afmetingen (20 x 5 m) van het schip zijn afgestemd op het te onderhouden areaal. Op de schepen moet een mobiele kraan geplaatst kunnen worden en zij dienen uitgerust te zijn met spudpalen*, een vaste laadkraan en een boegschroef. Door nu in twee nieuwe elektrisch aangedreven schepen te investeren voldoen wij aan de afspraken uit het Klimaatakkoord over het (verder) verduurzamen van eigen materieel. Ook kunnen we de schepen met de bemanning efficiënter inzetten doordat het gehele areaal toegankelijk wordt voor beide schepen.

Wanneer u instemt met de vervanging, kan de aanbesteding in het voorjaar van 2022 plaatsvinden. De schepen kunnen dan, na een geschatte bouwtijd van ongeveer 12 maanden, in de eerste helft van 2023 in gebruik worden genomen

VO standaard werkschip

4. Begroting

De kosten die met dit besluit aan de orde zijn bedragen € 2.1 mln. Deze kosten kunnen worden gedekt uit de in de begroting opgenomen beschikbare middelen voor het programma Bereikbaarheid.

De kosten van de nieuwe werkschepen worden geraamd op € 650.000,-/stuk, uitgaande van een traditionele voorstuwing (diesel). Wanneer de schepen worden voorzien van elektrische aandrijving bedragen de meerkosten per schip € 400.000,-. De investeringskosten voor het casco van een elektrisch aangedreven schip bedragen ca. € 550.000,-. Dit bedrag wordt in 30 jaar afgeschreven. De kosten van de installatie bedragen € 500.000,-. Deze worden in 15 jaar afgeschreven, een en ander overeenkomstig de Nota Investerings die door uw Staten is vastgesteld op 11 november 2020.

* Een spudpaal is een stalen paal, die door of langs het schip loopt, op en neer gehaald kan worden, en waarmee een schip zich op de bodem van het vaarwater vast kan zetten

In totaal is voor twee elektrische schepen een investering van € 1.100.000,- nodig, die over een periode van 30 jaar wordt afgeschreven en een investering van € 1.000.000,- die in 15 jaar wordt afgeschreven. De bijbehorende totale afschrijvingslast bedraagt ca. € 93.000,- per jaar, hetgeen hoger is dan de jaarlijkse afschrijvingslast (€ 74.000,-) die betaald wordt in verband met de aanschaf van de TvS vanuit het Uitvoeringsprogramma Beheer en Onderhoud. Om dit te ondervangen wordt voorgesteld de kapitaallast van een deel van de meerkosten van de elektrische aandrijving (€ 350.000,-) ten laste te brengen van het budget Slim en Groen.

Bij de financiering is geen rekening gehouden met de verwachte opbrengsten bij verkoop van de DWK en de Thomas van Seeratt. De opbrengst van de DWK wordt geraamd op nihil en die van de TvS is getaxeerd op ca € 1,5 mln, hetgeen overeenkomt met de huidige boekwaarde. Gezien de al getoonde belangstelling zal deze opbrengst waarschijnlijk ook gerealiseerd kunnen worden.

TCO werkschepen				
	Thomas van Seeratt	Nieuwbouwschip elektrisch	Nieuwbouwschip diesel	Inhuur
Aanschafprijs	nvt	€ 1.050.000,00	€ 650.000,00	€ -
Afschrijving	€ 74.000,00	€ 46.500,00	€ 30.000,00	€ -
Bijkomende kosten	€ 38.500,00	€ 24.000,00	€ 20.500,00	€ -
Onderhoud	€ 30.000,00	€ 17.000,00	€ 20.000,00	€ -
Jaarlijkse kosten	€ 142.500,00	€ 87.500,00	€ 70.500,00	€ 120.000,00
NB bij jaarlijkse kosten inhuur is gerekend met inzet gedurende 30 weken				
NB2 bijkomende kosten betreffen brandstof, walstroom en verzekering				

5. Inspraak/participatie

Niet van toepassing.

6. Nadere toelichting

De DWK is een 51 jaar oud werkschip van 21 meter lengte en een breedte van 5 meter, voorzien van een kraan en een spudpaal*. Met de DWK worden kleinschalige onderhoudswerkzaamheden verricht op b.v. het Oldambtmeer en Zuidlaardermeer. Door haar afmetingen kan zij in principe op het hele vaarwegenareaal worden ingezet, doordat zij ook de kleinere sluizen kan passeren. De DWK voldoet echter op meerdere punten niet meer aan de huidige (ARBO-)normen. Deze gebreken kunnen slechts met hoge investeringen worden verbeterd, waarbij het dan nog steeds een 51 jaar oud schip blijft.

De Thomas van Seeratt is een met een dieselmotor aangedreven werkschip van 30 meter lang en 7 meter breed en heeft een diepgang van 1.10 meter. Behalve een werkplaats, heeft het schip ook een kraan aan boord, die tevens kan worden gebruikt als hoogwerker. De TvS kan door haar afmetingen niet overal worden ingezet. Het schip is in 2012 in gebruik is genomen toen de provincie nog het eigendom, beheer en onderhoud van het van Starkenborghkanaal en het Eemskanaal had. De onderhoudswerkzaamheden op de hoofdvaarweg Lemmer-Delfzijl zijn begin 2019 geëindigd ten gevolge van de afspraken die gemaakt zijn in het kader van de overdracht van de vaarweg aan het Rijk in 2014. Daardoor is haar inzetgebied nog verder beperkt.

De werkschepen zullen zowel in de provincie Groningen als in de provincie Drenthe gebruikt worden bij het onderhoud van boordvoorzieningen, bruggen en sluizen, remmingwerken, aanlegvoorzieningen en betonning. Daarnaast worden de schepen ingezet voor assistentie bij calamiteiten, schadevaringen, inspecties en opleveringen. Door het werken met 2 identieke schepen met een vergelijkbare functionaliteit, maar kleinere afmetingen, als de TvS, zal het mogelijk zijn efficiënter te werken waarbij minder transport noodzakelijk is.

In 2020 zijn beide schepen gedurende het hele jaar ingezet, met uitzondering van een periode van 6 weken in verband met vakantie en onderhoud. De Thomas van Seeratt is met name werkzaam geweest op het Winschoterdiep, waarbij de werkzaamheden vooral bestonden uit herstel van schanskorven en remmingwerken. Daarnaast is zij gedurende het jaar één week ingezet bij werkzaamheden in de provincie Drenthe en twee weken bij werkzaamheden van de gemeente Groningen. Omdat de TvS de sluis bij Peelo niet kan passeren, beperkt haar inzet in Drenthe zich tot werkzaamheden op het Noord Willemskanaal. Voor werkzaamheden die elders in de provincie Drenthe worden uitgevoerd op grond van de samenwerkingsovereenkomst die de provincies in 2016 hebben gesloten, wordt materieel ingehuurd.

De DWK is in 2020 met name ingezet op het Oldambtmeer, voor de uitvoering van onderhoudswerkzaamheden zoals herstel van steenbestortingen en beschoeiingen. Hoewel het beheer en onderhoud van het Oldambtmeer volgens de bestaande afspraken in principe op termijn door het waterschap Hunze en Aa's zal worden overgenomen, is de verwachting dat er de komende 5 tot 10 jaren nog een aanzienlijke inzet van een werkschip noodzakelijk zal zijn.

Naast de optie vervangen van beide schepen door 2 nieuwe schepen, zijn ook scenario's beschouwd voor vervanging van een schip in combinatie met inhuur van materieel. Omdat inhuur van een werkschip in principe alleen mogelijk is met bemanning en hierdoor de kosten per week ongeveer €4.000,- bedragen, zal dit gezien de verwachte inzet tot aanzienlijk hogere kosten leiden dan de jaarlijkse kosten van een eigen schip. Bovendien is een schip een redelijk waardevast object, zodat als in de toekomst door onvoorziene omstandigheden tot verkoop besloten moet worden, het risico op kapitaalvernietiging beperkt is.

Het uitbesteden van de werkzaamheden zal op termijn, gebaseerd op de ervaringen bij het uitbesteden van het grootschalige natte onderhoudswerk, niet leiden tot lagere kosten.

De volgende scenario's zijn met elkaar vergeleken:

1. De TvS in bedrijf houden en de DWK vervangen door een nieuw werkschip;
2. De TvS in bedrijf houden en voor de overige werkzaamheden materieel inhuren;
3. De TvS vervangen door een kleiner nieuw elektrisch aangedreven werkschip en voor de overige werkzaamheden materieel inhuren;
4. De TvS en de DWK vervangen door twee nieuwe elektrisch aangedreven werkschepen.

jaarlijkse kosten	scenario 1	scenario 2	scenario 3	scenario 4
Thomas van Seeratt	€ 142.500,00	€ 142.500,00	€ -	€ -
Nieuwbouwschip	€ 87.500,00	€ -	€ 87.500,00	€ 175.000,00
Inhuur materieel	€ -	€ 120.000,00	€ 120.000,00	€ -
Totaal	€ 230.000,00	€ 262.500,00	€ 207.500,00	€ 175.000,00

In de Klimaatagenda Provincie Groningen 2030, die door uw Staten is vastgesteld op 30 september 2020, hebben wij uitgesproken flinke stappen te willen maken om duurzame energie te stimuleren en de afhankelijkheid van fossiele energie te verminderen. In de Klimaatagenda hebben we bovendien vastgelegd dat wij al onze infrastructuur op termijn CO2-neutraal en circulair willen aanleggen, beheren en onderhouden. Een optimale verduurzaming van de werkschepen past prima binnen onze "slim en groen" aanpak en vormt daarmee met recht een voorbeeldfunctie op onze wateren. Wij laten hiermee zien dat duurzaam vervoer mogelijk is en wij zetten weer een zichtbare, concrete stap richting een duurzame toekomst.

7. Geheimhouding

Niet van toepassing.

8. Voorstel

Wij stellen u voor het in ontwerp bij deze voordracht gevoegde besluit vast te stellen.

Groningen, 8 juni 2021

gedeputeerde staten van Groningen:

, voorzitter.

, secretaris.

Behandeld door : R.J. Bosma
Telefoonnummer : 050 - 316 4995
e-mail : r.j.bosma@provinciegroningen.nl